

Bude sa preplácať liečba, ak je niekto mechom udretý?

„Bude,“ odpovedá v on-line diskusii minister Zajac, „ak v tom mechu budú vaše ‚múdrosti‘“

Jedna z najdiskutovanejších reforiem na Slovensku je bezpochyby transformácia zdravotníctva. Nespokojní sú nielen zdravotníci, manažmenty nemocníc, predstavitelia zdravotných poisťovní, ale aj tí, pre ktorých je zdravotníctvo určené - pacienti. Dlhodobou finančne podvyživený a zadlžený rezort chce jeho minister liečiť balikom šiestich reformných zákonov, o ktorých by v septembri mali, v rámci druhého čítania, rokovať poslanci na schôdzke Národnej rady SR. Mnohé, čo s tým súvisí, sa mohli záujemcovia dozvedieť prostredníctvom on-line diskusie s ministrom zdravotníctva SR Rudolfom Zajacom, ktorý bol 29. júna 2004 hosťom redakcie Pravda.

Ján: *Dobrý deň, pán minister. Viackrát ste vyhlásili, že pacient už za reformu zaplatil a viac platiť nebude. Zavedenie platenia za diagnózy však o tom nesvedčí. Prečo si musíte pomáhať takýmito populistickými frázami a jednoducho nepoviete, že viac na zdravotníctvo neprispějeme, pomôž si človeče sám? Ved' už ste to neraz povedali verejne. Takto vychádzate ako klamár.*

Minister R. ZAJAC: Z technického hľadiska nie sme schopní stihnúť vytvoriť katalógy výkonov a tie potom kategorizovať na prípadný doplatok, preto nie je možné - do konca mandátu tejto vlády - spoplatňovať diagnózy. Malou výnimkou by mohla byť stomatológia, ale tiež len za predpokladu prijatia zákonov. Dôležité je, že po ich schválení bude môcť každá vláda realizovať svoju zdravotnú politiku a občania pomerne ľahko odlíšia predvolebné sľuby od povolebnej reality. Odhadli sme, že prvé spoplatnenie by mohlo prísť do úvahy v druhej polovici roku 2006; je to volebný rok, a preto už do toho nikto nepôjde.

Ekonom: *Sústavne meníte rozsah preplácaných liekov a percentá ich úhrady. Nepomohlo by skôr, keby sa určili limity spotreby liekov na jeden prípad a osobu na rok ?*

Minister R. ZAJAC: Limity sú určené, resp. určujú ich zdravotné poisťovne lekárom. Práve dnes bola o tom na ministerstve tlačová konferencia. Budete sa môcť dočítať, že dôležitou súčasťou stanovovania výšky doplatkov za lieky sú práve lekári, pretože môžu predpísať liek bez doplatku a „ten istý liek“ s vysokým doplatkom. Tu niekde sú korene tzv. kongresovej turistiky, ktorú financujú farmaceutické firmy.

Drahomír: *Na distribúciu finančných prostriedkov získaných z povinného zdravotného poistenia musí stačiť počítač na ministerstve zdravotníctva, trojčlenná obsluha a počítačový program, ktorý ich rozdelí podľa kľúča, schváleného parlamentom. Vylúčením zdravotných poisťovní z povinného poistenia sa získa veľa finančných prostriedkov, ktoré sa teraz používajú na údržbu luxusných budov a platy zamestnancov poisťovní. Zdravotné poisťovne by mohli podnikáť len v dobrovoľnom poistení. O ich bytí a nebytí nech rozhodne trh.*

Minister R. ZAJAC: Aj traja ľudia a jeden počítač sú veľa. Po prijatí šiestice zákonov MZ SR už nebude mať nič spoločné s redistribúciou zdrojov, ktoré sú dnes hlavnou náplňou zdravotných poisťovní.

Králik: *Pán minister, údajne sa bude preplácať diagnóza a liečenie, keď na vás spadne kozmické teleso. Bude sa preplácať aj keď je niekto mechom udretý, ako tie komisie, čo dávajú vaše zoznamy dokopy?*

Minister R. ZAJAC: Bude, ak v tom mechu budú vaše „múdrosti“.

Oliver Tóth: *Čo si myslíte o riešení zdravotného poistenia prípadov, zapríčinených nedbanlivosťou (úrazy, prenosné choroby), pri ktorých by sa uplatnil postup ako pri poistení vozidiel? Systém spoluúčasti: človek si môže vybrať výšku spoluúčasti (v závislosti od ktorej mu stanoví celkové poistné), z receptu alebo operácie poistenec zaplatí určitý paušál a zvyšok zaplatí poisťovňa. Systém bonus--malus: kto si bude strážiť zdravie (nebol chorý, alebo sa dal očkovať), na budúci rok bude platiť menšie poistné. Naopak, kto sa o svoje zdravie nestaral, ochorel alebo sa zranil, bude platiť viac. Vrodené choroby a postihnutia by sa, samozrejme, mali riešiť inak...*

Minister R. ZAJAC: To je veľmi zložitá problematika. V priebežnom systéme verejného poistenia nie je možný bonus-malus, pretože nikdy neviete, či nositeľa bonusu nepostihne „miliónové“ ochorenie. Napriek tomu chceme zvýšiť zodpovednosť občana za svoj zdravotný stav, a preto je v zákone uvedené, že v prípade sústavného porušovania liečebného režimu môže zdravotná poisťovňa zvýšiť spoluúčasť. Napríklad, ak poistenec po infarkte bude naďalej fajčiť.

Pacient: *Mám dva malé barlové postrehy. Vytkol som si členok, lekár mi dal papierik, že si mám ísť pre barly do výdajne zdravotníckych pomôcok, ktorá je 2 km od nemocnice. Mám sa tam vari doplaziť? Nebolo by správnejšie, aby ich dal pacientovi priamo chirurg po zasadovaní nohy?*

Druhý postreh. *Uzdravil som sa, chcel som vrátiť barly, ved' zdravotníctvo nemá peniaze. V poisťovni mi povedali, že netreba, pretože sa vracajú len drahšie zdravotnícke pomôcky. Tak som ich dal starej mame...*

Minister R. ZAJAC: Nemám čo komentovať. Na svojom členku vidíte paradoxy socialistického zdravotníctva.

Levie srdce: *Prečo sa má liečba alkoholikov a drogovovo závislých hradit' alebo takmer úplne preplácať? Je to preto, že by ste od nich aj tak žiadne peniaze nedostali?*

Minister R. ZAJAC: Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie závislosti rôzneho typu (alkoholová, drogová, gamblerstvo...) sú choroby. Vieme, že si ich pacienti zapríčiňujú sami. Ich liečenie zo solidárneho balíka je určite prejavom nadbytočnej solidarity, ale tak je to všade v krajinách Európskej únie.

Albínka: *Minister hospodárstva P. Rusko morálne „podporil“ slovenské zdravotníctvo, keď sa išiel dať operovať do zahraničia. Možno vidí, kam ste ho zaviedli. Keby ste si vy mali možnosť vybrať- liečiť sa na Slovensku alebo v zahraničí, kam by ste išli?*

Minister R. ZAJAC: Pán minister Rusko sa podrobil výkonu na platničke, ktorý sa na Slovensku nevykonáva. Konzultoval som s neurochirurgmi, sú pomerne skeptickí k tejto metóde. Celú operáciu si platil z vlastného vrecka. Ja preferujem slovenské zdravotníctvo.

Peter: *Prečo sú nemocnice poloprázdne?*

Minister R. ZAJAC: Lebo ponuka preyšuje dopyt.

Kazateľ: *Pán minister, môžete mi splniť jedno želanie? Odstúpte a vyhnite sa zdravotníctvu zďaleka, ved' vraj do zdravotníctva sa už vracat' nechcete. Bohužiaľ, pretvárate ho pre bohatých.*

Minister R. ZAJAC: Rád by som to pre vás urobil, ale iní hovoria, aby som ostal.

Ján: *Dobrý deň, bude súčasťou pripravovanej reformy aj vlastný zdravotný účet? Niečo podobné ako pre dôchodkové zabezpečenie. Privítal by som to.*

Minister R. ZAJAC: Áno. Zatiaľ bude jeho kontrola dostupná prostredníctvom internetu, ale chceme „zlomiť“ poisťovne, aby raz ročne účet každému poistencovi poslali.

Lopúch: *Zdá sa, že už aj vy máte plné zuby novinárov. Kedy sa ich chystáte žalovať, ako vaši niektorí politickí kolegovia, že nepochopili vaše geniálne myšlienky?*

Minister R. ZAJAC: Myslím si, že sa hlboko mýlite. Práca novinárov je nenahraditeľná.

Paťo: *Prečo každá kategorizácia liekov pre občana prináša len zdražovanie najbežnejšie používaných liekov? Ako je to s pôžičkou 2,7 mld. na informačnú kampaň pokiaľ ide o výhody vašich „antisociálnych“ reforiem?*

Minister R. ZAJAC: Ku kategorizácii som sa už vyjadril. Vaša druhá časť otázky je ako z Rádia Jerevan. Je pravda, že sú peniaze zo Svetovej banky, ale na informovanie pacientov sa určilo na obdobie štyroch rokov 120 miliónov Sk. Napríklad letáky o poplatkoch, aby boli ľudia správne informovaní a lekári neoprávnene

nevyberali peniaze, sa vytlačili v náklade dvoch miliónov a stáli takmer 3 milióny korún. Preto sa aj znížili neoprávnené výbery. To sa opláti, nemyslíte?

Nespokojný: *Prečo si ešte stále nemôžem vybrať nemocnicu podľa svojho výberu? Napríklad tak, že by som si porovnal cenníky jednotlivých zariadení... Keď sme si vyštrngali trhovú ekonomiku, tak ju aj realizujeme!*

Minister R. ZAJAC: Rozumiem. Pokiaľ sa nezavedie inštitút ceny aj v rámci verejného zdravotného poistenia, nebudú cenníky. Slobodný výber nemocnice je možný iba pri vami hrazených výkonoch (napr. plastická chirurgia), kde naozaj „nový nos“ môže mať rôznu cenu.

Ján Dancer: *Pán minister, je komercializácia zdravotných poisťovní súčasťou vládneho vyhlásenia tejto vlády alebo súčasťou volebného programu ANO?*

Minister R. ZAJAC: Odkazujem Vás na www.reforma-zdravotnictva.sk, kde je stále dostupná naša publikácia, ktorú som napísal s Petrom Pažitným. Nejde o komercializáciu, ale o výrazné zvýšenie efektívnosti zdravotných poisťovní. Hoci v súčasnosti sa možno správajú oveľa „trhovejšie“, pretože môžu beztretno, kedy chcú, „trhnúť“ svojho klienta.

Baba Jaga: *Prečo zavádzanie systému postupného spoplatňovania v zdravotníctve nazývate reformou? Neobávate sa toho, že ako lekár hazardujete so zdravím najmä sociálne najslabších vrstiev? Nemyslíte si, že v systéme bezplatného zdravotníctva, ktorý zatiaľ aspoň podľa ústavy u nás je, ziskovosť nemocníc je priam fyzikálny nezmysel?*

Minister R. ZAJAC: Nie. Myslím si, že veľa ľudí u nás ešte stále zbytočne umiera na onkologické a kardiologické ochorenia, ktoré sú už dávno liečiteľné, len preto, že na ne nemáme peniaze. Oni už o tom nemôžu hovoriť. Za to sa opláti bojovať o 20- a 50 -korunáčky.

Vlado: *Vaša reforma je nemorálna voči ľuďom, ktorí celý život pracovali a platili odvody. Ved' z nich štát platil zdravotníctvo pre vtedy chorých ľudí. Dnes, keď by mali dostať naspäť to, čo do systému vložili, keď boli zdraví, im hovoríte: musíte si zaplatiť! Kto na to nemá a, žiaľ, takých je dosť, má len jedno východisko: umrieť.*

Minister R. ZAJAC: Myslíte si, že bolo morálne z peňazí našich dnešných dôchodcov pomáhať Kube, Iraku a Sýrii? Potom sa nečudujte, že nám teraz chýbajú peniaze.

Držgroš: *Bude vám stačiť požičaných 2,7 mld. Sk na propagáciu reformy zdravotníctva ?*

Minister R. ZAJAC: Bude. Dokonca natoľko, že 2,58 mld. minieme na niečo úplne iné. Napríklad na informačné systémy alebo čipové karty poistencov.

Pripomienka: *Vysvetlite mi, prosím, prečo musí byť moja zdravotná karta u konkrétneho obvodného lekára, ktorý za to, že ma má v evidencii, berie peniaze. Chcem si ju vziať a priniesť sama k vybranému lekárovi.*

Minister R. ZAJAC: Môžete bez problémov. Karta nemusí byť u lekára; musíme iba zomrieť.

Vnuk: *Traja zo štyroch mojich starých rodičov zomreli v nemocnici. Je to normálna štatistika?*

Minister R. ZAJAC: Možno narážate na to, že úlohou zdravotníctva je zabezpečiť aj dôstojné ukončenie života. Na to majú slúžiť hospice, a nie akútne lôžka v nemocnici. Dúfam, že ste nemali na mysli, že zomreli chybou lekárov.

LK: *Pán minister, treba začať reformu zlúčením zdravotných poisťovní do dvoch, maximálne troch. Ušetrí sa veľa peňazí na režijných poplatkoch, revízijských lekároch, atď. Kedy konečne štát začne platiť zdravotné poistenie za svojich poistencov v adekvátnej výške?*

Minister R. ZAJAC: Možno aj k tomu príde, lebo ak nastavíme väčší rozsah poisťovňami hradenej zdravotnej starostlivosti, ako je objem reálnych zdrojov, potom ostane len štátna akciová zdravotná poisťovňa, ktorá bude tvoriť dlhy a štát ju bude sústavne oddlžovať. Nakoniec dnes je to iba tak.

Pamätník: *Podľa vás, keď sú zuby zdravé, vtedy nebolia, a preto ich chcete mladým chrániť. A my, po štyridsiatke, čo ich máme zanedbané, pre nás nemáte aspoň slova útechy?*

Minister R. ZAJAC: Mám. Vytvoríme program pre generáciu seniorov, aby dosahy v stomatológii neboli také tvrdé. Mladá generácia, ktorá bude mať plne hradenú kvalitnú prevenciu, si musí uvedomiť, že čisté zuby sa nekazia.

Stredoslovák: *Pán minister, zdá sa, že šesťica vašich reformných zákonov bude mať ešte vážne problémy. Viem, že zo zásady odmietate odpovede na otázky „čo ak“. Predsa len: nebudete avizovať koniec ministrovania v prípade ich neprijatia?*

Minister R. ZAJAC: Ako povedal klasik parlamentu: O tom potom.

Milan: *Prečo sa finančný problém rezortu nerieši, napríklad, zvýšením odvodov do zdravotníctva? Ved' by to bolo azda menej bolestivé riešenie a nezaťažilo by to tak práve sociálne najslabšiu vrstvu obyvateľstva...*

Minister R. ZAJAC: Rieši sa aj zvýšeným odvodom. Pozrite si návrh zákona o zdravotnom poistení.

Drahomíra Mališová: *Som bezpríspevková darkaňa krvi - 26 odberov. Chcem sa spýtať, prečo nemám v deň odberu platené voľno, ako to bolo do roku 2003? Nie je to diskriminácia darcov? Za týchto podmienok, aj keď ma to mrzí, si rozmyslím, či pôjdem ešte darovať krv...*

Minister R. ZAJAC: Táto otázka by mala patriť ministrovi práce a sociálnych vecí. Bol som na dramatickom rokovaní tripartity, keď sme preberali Zákonník práce. Zamestnávateľia majú preplácať tento deň zamestnancom. Viem to, pretože to bol môj návrh.

MiTec: *Pán minister, v zavádzanom spoplatňovaní zdravotníctva mi chýba zrovnoprávnenie občanov... Neuvažujete o zavedení paušálneho poplatku za zdravotnú starostlivosť? Pretože teraz sa odvody platia podľa výšky platu. Považujem to za nespravodlivé, lebo zdravotnú starostlivosť máme všetci rovnakú, tak prečo mám mať vyššie odvody, keď zarobím viac? Nie je potom rozumnejšie stanoviť základnú zdravotnú starostlivosť za paušálny poplatok a potom za príplatok/pripoistenie rozšírenú?*

Minister R. ZAJAC: Všimnite si, že je aj iný názor - zvyšovanie odvodov, inak povedané: dodatočné trestanie bohatých. Systém solidarnosti je postavený na tom, že bohatší prispievajú chudobnejším. Dôležité je citlivo nastaviť mieru.

Palko: *Pán minister, tvrdíte, že nič nie je zadarmo. Čo myslíte, čo stáli ostatných tie milióny, ktoré máte na svojom konte? Myslíte si, že milionári môžu existovať aj tak, že nemusia existovať chudobní? Koľkí si podľa vás musia odriekať základné životné potreby kvôli vám a vám podobným milionárom? Koľko miniete mesačne na kozmetické prípravky a ostatné nevyhnutné výdavky na zdravie a racionálny spôsob života? Koľko prostriedkov by podľa vás mal mať k dispozícii človek, aby si základné potreby, okrem ostatných vecí, vedel zabezpečiť? Prezradíte mi, kam a na koho prenášate náklady na to, aby sa tie vaše milióny ďalej rozrastali? A rozrastajú sa vôbec?*

Minister R. ZAJAC: Nemyslím si, že by som sa mal hanbiť za to, že som si legálnym spôsobom dokázal zarobiť svoje peniaze. Nakoniec, dobrovoľne som zverejnil svoje majetkové priznanie pri nástupe do funkcie (venoval som tomu prvú tlačovú konferenciu). Dôležité je, aby sme nezabúdali na princípy solidarnosti. Aby bohatší bol dostatočne solidárny s chudobnejším, junior so seniorom, zdravý s chorým...

(Beseda je redakčne spracovaná.) (udo)